

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Species literacy: the perception and cultural portrayal of animals

Hooykaas, M.J.D.

Citation

Hooykaas, M. J. D. (2022, June 30). *Species literacy: the perception and cultural portrayal of animals*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3421070>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3421070>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Curriculum vitae

Michiel Jan Dirk Hooykaas was born on the 20th of March, 1987. From an early age he was captivated by the natural world and felt strongly about its preservation. In 2005, he obtained his high school diploma (gymnasium) at the Visser 't Hoofd Lyceum in Leiden and started studying biology at Leiden University. After finishing his bachelor's degree in 2008, he followed the Master track Biology and Science Communication and Society, which he completed with an internship at the Communication Department of Natura Artis Magistra in Amsterdam, the oldest zoo in the Netherlands.

Following his graduation in 2011, Michiel became an employee of the Entomology Digitization Project at Naturalis Biodiversity Center, and he developed content for KIJK Magazine. He then became a biology lecturer at the Institute of Biology in Leiden. From 2012 onwards he designed and taught courses for biology students, in particular about diversity and evolution of the animal kingdom and about popular scientific writing. In addition to lectures and workshops, he organized labs and supervised teams of student assistants. Michiel obtained his University Teaching Qualification (BKO), and he was nominated biology lecturer of the year twice.

In 2017, Michiel started his PhD-research at the Department of Science Communication and Society (SCS), where he studied people's perception of animal biodiversity. Notably, he explored species literacy, a concept which he had coined when writing his PhD-proposal, and the way that cultural sources portray animals. During his PhD-trajectory Michiel supervised science communication students, and he coordinated the BSc biology course Biodiversiteit Dier, for which he was nominated for the 'Leidse Onderwijs-op-afstandprijs' in 2020. Moreover, he presented the findings of his research at conferences and in the media and wrote and performed a song about species identification. In May, 2022, Michiel started working as a researcher and education coordinator at Naturalis Biodiversity Center, with the ultimate aim of strengthening biodiversity education and connecting people and nature.

List of publications

Hooykaas, M. J. D., Aten, C., Hemelaar, E. M., Albers, C. J., Schilthuizen, M., & Smeets, I. (2021). Children's species literacy as estimated and desired by biodiversity communicators: A mismatch with the actual level. *BioRxiv*, 1–15.

<https://doi.org/10.1101/2021.11.10.466733>

Hooykaas, M. J. D., Schilthuizen, M., Aten, C., Hemelaar, E. M., Albers, C. J., & Smeets, I. (2019). Identification skills in biodiversity professionals and laypeople: A gap in species literacy. *Biological Conservation*, 238, 108202.

<https://doi.org/10.1016/j.biocon.2019.108202>

Hooykaas, M. J. D., Schilthuizen, M., & Smeets, I. (2020). Expanding the role of biodiversity in laypeople's lives: The view of communicators. *Sustainability*, 12(7), 2768.

<https://doi.org/10.3390/su12072768>

Hooykaas, M. J. D., Aalders, A. K., Schilthuizen, M., & Smeets, I. Animals in fashion: Portrayal of animal biodiversity on children's clothing. *Society and Animals*. Accepted for publication (July, 2021).

Hooykaas, M. J. D., Holierhoek, M. G., Westerveld, J. S., Schilthuizen, M., & Smeets, I. (2022). Animal biodiversity and specificity in children's picture books. *Public Understanding of Science*, 31(5), 671–688.

<https://doi.org/10.1177/09636625221089811>

Hooykaas, M. J. D., Schilthuizen, M., Albers, C. J., & Smeets, I. (2022). Species identification skills predict in-depth knowledge about species. *PLoS ONE*, 17(4), e0266972.

<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0266972>

Dankwoord

Graag spreek ik mijn dankbaarheid uit naar iedereen die mij gedurende mijn promotietraject heeft gesteund en aangemoedigd.

In de eerste plaats dank ik mijn promotoren. Ionica, wat ben ik een geluksvogel dat jij hoogleraar werd in Leiden. Ik vond in jou de promotor waar iedere promovendus op hoopt. Bovenal waardeer ik in jou dat jij oog hebt voor de mensen om jou heen. Menno, bedankt dat je mij ondanks jouw vele andere werkzaamheden hebt willen begeleiden. Al was het soms de vraag of je in de buurt was - soms bleek je in Spanje of Engeland aan een boek te werken of was je in Zuidoost-Azië of op de Balkan op expeditie! Net als Ionica ben jij een rolmodel voor mij als wetenschapscommunicator.

Naast mijn promotoren dank ik ook jou Casper. Als ik met statistische vraagstukken kampte, wist jij me met jouw optimistische en humoristische woorden gerust te stellen. Dank voor jouw inzicht, en voor jouw geduldige en waardevolle feedback.

Natuurlijk spreek ik ook mijn dank uit naar jullie, Liselotte en Aletta, mijn paranimfen, en jou Nienke, mijn 'para-paranimf'. Geweldig dat ik in mijn laatste jaar als 'eenzame promovendus' van jullie gezelschap kreeg! Bedankt voor jullie (muzikaal) luisterend oor en aanmoediging in aanloop van mijn promotie. Wat was het gezellig, tijdens onze PhD-buddy uurtjes, het boulderen (au – mijn armen!), wandelen, en samen eten.

Ik dank ook mijn andere collega's voor de prettige samenwerking, de waardevolle inzichten, en ook voor hun openheid. Bedankt Demet, Julia, Amber, Hanneke, Anne, Ward, Tessa, Pedro, Maria, Sanne, Winnifred, Jon, Julie, Addie, en Han. Ik koester mijn herinneringen aan onze brunches, de dierentuin, het tuincentrum, de tennisbaan, en de grachten, en aan de fijne sfeer bij SCS in het algemeen.

Lisette en Cathelijn, met jullie beleefde ik mijn eerste onderzoeksproject. Het was een feest om jullie te begeleiden en samen te werken. Floor, bedankt voor het helpen ontcijferen van de creatieve (onleesbare) handschriften van enkele participanten. Antonia, wat bofte ik dat jij uit Duitsland naar Leiden kwam om

stage te lopen. Wat moesten we af en toe lachen om de dierportretten die we op de kleding tegenkwamen. Rayan, ik vond het heel leuk om samen aan het pilotproject over dierlijke tatoeages te werken. Marloes en Joris, met jullie samen deed ik het prentenboekproject. Het project was nog gaver dan ik al hoopte en wat hebben we – ondanks dat alles digitaal moest vanwege corona – fijne bijeenkomsten gehad!

Mijn dank gaat ook uit naar de personen die mij hebben geholpen bij het identificeren van bepaalde dieren. Bedankt Anthonie, Werner, Martijn, Máthyás, Rob, en Roel. Ook dank ik de scholen die betrokken zijn geweest bij mijn onderzoek, en iedereen die heeft deelgenomen aan mijn dieren-quizen of aan mijn interviews.

Ik dank jou, Wessel, voor het delen van jouw ervaringen met promoveren – al was jouw prachtige proefschrift ook wel intimiderend hoor! Verder bedank ik een aantal personen die mij de kans gaven om ervaring op te doen met outreach. Gemma, wat een geluk die sperwer tijdens het interview! Auke, ondanks het tijdstip (02.00 uur 's nachts), vond ik het fantastisch om samen met jou bij Focus aan te schuiven. Edward, jij bedankt voor de fijne ontvangst toen ik langskwam bij de Podcast Gloei.

Naast onderzoek speelde onderwijs een belangrijke rol tijdens mijn PhD. Zonder de studenten die ik begeleidde, ook tijdens externe stages, was mijn promotietraject lang niet zo rijk geweest. Maud, Janna, Nikki, en alle anderen, bedankt. Nu ik mijn vleugels uitsla, dank ik ook graag iedereen die bij mijn biologieonderwijs betrokken is geweest. In het bijzonder dank ik jou Wesley, voor jouw jarenlange inzet voor het practicum, en iedereen die bij mij heeft geassisteerd, in het bijzonder Kirsten, Tim, en Niels.

Verder dank ik mijn vrienden. Na het sociaal vacuüm tijdens de coronacrisis zal er weer meer ruimte zijn voor gezelligheid. Dank ook aan mijn familie. Pap en mam, wat ben ik bevoorrecht dat jullie mijn ouders zijn – dank voor jullie steun. Ook dank aan Marjolein en Petra, Oma, Hermien, Erik en Gerrie, Sander, Boemboe en Kroepoek, Ineke en Frans, Wouter en Marloes, Lonneke en Arnold, en Evi en Nola. Thomas en Ruben, ik heb jullie niet voor niets ook buiten dit dankwoord heimelijk

een extra plekje gegeven in dit proefschrift. Als jullie goed speuren - zodra jullie kunnen lezen natuurlijk - kunnen jullie het vinden. Ik ben apentrots op jullie. Wat ken jij Thomas al veel dieren (en actiehelden)! Ik zie er naar uit om samen met jullie nog meer te gaan ontdekken.

Gijs, dat mijn promotietraject is voltooid heeft alles met jou te maken. Je was een klankbord, bracht mij meer dan eens op nieuwe ideeën, en waar zou ik zijn zonder jouw creatieve vaardigheden en humor? In de tweede helft van mijn promotietraject werkten we beiden vanuit ons fijne huis - een betere thuiscollega kan ik mij niet wensen!

Tot slot spreek ik mijn grote dankbaarheid uit voor diegenen die mij mijn leven lang geïnspireerd hebben, en die ook tijdens mijn promotietraject van grote steun zijn geweest; zij die mijn fascinatie voor de natuur hebben aangewakkerd, en zij die ik toevallig tegenkwam op momenten dat ik dat tijdens mijn promotietraject nodig had: de boommarter in Frankrijk, de bruine kikkers en padden in het voorjaar, de berenklaauw langs de Broekweg, de blauwe reigers bij de brug toen ik na een lange werkdag moe naar huis fietste, de elzenhaantjes die mij herinnerden dat er ook vlakbij altijd nog iets nieuws te ontdekken valt, en natuurlijk de jonge eendjes, gansjes, fuutjes, en zwaantjes, die mijn hoofd terstond verlichting brachten.

